



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce **B. V.**, proti žalovanému **Krajskému úřadu Středočeského kraje**, se sídlem Praha 5, Zborovská 11, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2016, č. j. 48 A 44/2015 - 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Krajského úřadu Středočeského kraje (dále též jen „žalovaný“) ze dne 28. 4. 2015, č. j. 065918/2015/KUSK, sp. zn. SZ 036194/2015/KUSK, bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Čáslav, odboru výstavby a regionálního rozvoje (dále též jen „městský úřad“) ze dne 10. 2. 2015, č. j. SU 642/15, sp. zn. 345/2015-Ob, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Rozhodnutím městského úřadu byla zamítnuta žádost žalobce o povolení obnovy řízení ve věci stavebního povolení ze dne 27. 10. 2009, č. j. VÝST 21712/09, sp. zn. 4776/2009-Ob. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, kterou navrhol zrušení tohoto rozhodnutí, s ním spojil rovněž žádost o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2016, č. j. 48 A 44/2015 - 30, byly návrhy žalobce na osvobození od soudních poplatků a na ustanovení zástupce zamítnuty.

V napadeném usnesení krajský soud nehodnotil majetkové poměry žalobce, neboť dospěl k závěru, že u něj existují důvody, pro které mu nelze osvobození od soudních poplatků přiznat, a tudíž ani ustanovit zástupce. Krajský soud citoval řadu kauz týkajících se žalobce, v nichž nikdy zjevně nebylo zájmem žalobce dospět k meritornímu vyřešení věci. Poukázal rovněž na skutečnost, že žalobce podává značné množství účelových návrhů a podání, včetně hojných a účelových námitek podjatosti. Žaloby žalobce se vyznačují znaky sériovosti a jsou (kromě označení napadených rozhodnutí) zcela identická s jeho ostatními podáními, přičemž zcela absentují jakékoli relevantní námítky. Zmiňované kauzy žalobce vykazují

jednoznačnou podobnost s nyní projednávanou věcí, ať již jde o formální i obsahovou stránku žalob, opětovně vznášené námítky podjatosti či souvislost s dalšími podáními žalobce, v nichž je bez relevantních věcných námitek opakovaně argumentováno zejména všeobecně organizovaným spiknutím orgánů veřejné moci či jednotlivých úředních osob. S ohledem na tato zjištění a s přihlédnutím k judikatuře správních soudů tak krajský soud dospěl k závěru, že postup žalobce vykazuje znaky zneužití práva.

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu včas podanou kasační stížností, v níž namítal, že „*tvrzení obsažené v napadeném usnesení je lživé a pomlouvačné s cílem znevážit jeho osobu a ovlivnit rozhodování Nejvyššího správního soudu.*“ V kasační stížnosti zároveň namítl „*podjatost senátu 48 A a zejména soudce*“ a požádal o osvobození od soudního poplatku.

Stěžovatel byl přípisem ze dne 22. 2. 2016, č. j. 3 As 36/2016 – 6, vyrozuměn o probíhajícím řízení o předmětné kasační stížnosti a poučen o složení senátu, který se v souladu s rozvrhem práce bude danou věcí zabývat, projedná ji a rozhodne, i o možnosti namítnout podjatost příslušných jmenovaných soudců. Podáním ze dne 1. 3. 2016 stěžovatel namítl podjatost soudce JUDr. Jana Vyklického; usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2016, č. j. Nao 79/2016 – 23, bylo rozhodnuto, že JUDr. Jan Vyklický není z projednávání a rozhodnutí nyní posuzované věci vyloučen. Za daného stavu tedy nic nebrání, aby v souladu s rozvrhem práce určený senát věc projednal a rozhodl.

Před vlastním projednáním kasační stížnosti stěžovatele je nejprve nutné vyjádřit se k požadavku stěžovatele na přiznání osvobození od soudního poplatku za řízení před Nejvyšším správním soudem.

Vzhledem k tomu, že kasační stížnost směřuje proti usnesení o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků, Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. Za dané situace by totiž trvání na podmínce uhrazení soudního poplatku znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 18. 6. 2013, č. j. 8 As 7/2013 – 14, ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77, a zejména usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19; všechna citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud taktéž v řízení o kasačních stížnostech tohoto typu netrvá ze stejných důvodů (viz zmiňované usnesení rozšířeného senátu) ani na jinak povinném zastoupení stěžovatele advokátem [viz ustanovení § 105 odst. 2, věta před středníkem soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. V daném případě stěžovatel ani ustanovení zástupce pro řízení o předmětné kasační stížnosti nežádal (o ustanovení zástupce stěžovatel požádal pouze pro řízení o námítce podjatosti vedeném pod sp. zn. Nao 79/2016, přičemž žádost žalobce byla usnesením zdejšího soudu ze dne 9. 5. 2016, č. j. Nao 79/2016 – 23, zamítnuta).

Nejvyšší správní soud proto přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Z odůvodnění napadeného usnesení vyplývá, že stěžovateli nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků (v důsledku čehož mu nebyl ustanoven ani zástupce) z důvodu jeho procesního postoje a soustavného využívání procesních institutů obstrukčním způsobem. Žaloby stěžovatele dle napadeného usnesení vykazují znaky sériovosti a účelovosti, přičemž z postupu stěžovatele je zřejmé, že jeho cílem není meritorní vyřešení věci.

Osvobození od soudních poplatků představuje procesní institut, jehož účelem je zejména ochrana účastníka řízení nacházejícího se v tíživé finanční situaci před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Jedná se o možnost ochrany účastníka, pro něhož by samotné zaplacení soudního poplatku nebylo možné, nebo jen s nepřiměřenými obtížemi, a který důvodně hájí svá práva před činností správních orgánů zasahující do jeho osobní právní sféry (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2012, č. j. 2 Ans 6/2012 – 12). Podle § 36 odst. 3 věty první a druhá s. ř. s. *[ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno.*

V projednávaném případě nelze odhlédnout od povahy a množství sporů, které stěžovatel vede s orgány veřejné správy. Zdejší soud je (shodně jako krajský soud) toho názoru, že i v tomto případě žaloba stěžovatele vykazuje znaky seriovosti a je téměř identická s dalšími podáními činěnými stěžovatelem v dalších soudních řízeních; obsahem žaloby jsou tvrzení stěžovatele o spáchaných křivdách, podvodech a trestných činech vůči jeho osobě různými správními orgány a soudy, což je pro jeho podání příznačné. Ve shodě s krajským soudem je nutno rovněž konstatovat, že žaloba stěžovatele neobsahuje žádné relevantní věcné námítky týkající se posuzované věci. Nelze též přehlédnout, že stěžovatel v řízeních opakovaně podává zcela nedůvodné námítky podjatosti soudců.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že za určitých okolností lze nepřiznat osvobození od soudních poplatků i nemajetnému účastníku řízení. O takový případ se může jednat, uplatňuje-li účastník řízení svá práva zjevně svévolným a šikanózním způsobem (srov. rozsudek ze dne 24. 3. 2010, č. j. 8 As 22/2010 – 91). Krajský soud se touto otázkou zabýval, přičemž dovedl, že v posuzovaném případě se jedná právě o tuto situaci. Nejvyšší správní soud se s ohledem na výše uvedené a na povahu sporu, žaloby, kasační stížnosti a dalších podání stěžovatele učiněných v projednávané věci s uvedeným závěrem krajského soudu ztotožňuje.

Vzhledem k tomu, že u stěžovatele nebyly splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, lze uzavřít, že v důsledku toho nedošlo ani k naplnění předpokladů pro ustanovení zástupce stěžovateli dle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. V řízení o žalobě přitom není povinné zastoupení advokátem.

K námitce „*podjatosti senátu 48 A* (míněn senát Krajského soudu v Praze) a *zejména soudce*“ (míněn soudce JUDr. Milan Podhrázký) Nejvyšší správní soud poukazuje na skutečnost, že o shodné námitce stěžovatele uplatněné v témže řízení před krajským soudem již rozhodl usnesením ze dne 9. 7. 2015, č. j. Nao 188/2015 – 9. Na odůvodnění tohoto usnesení, jímž bylo rozhodnuto o tom, že soudci Krajského soudu v Praze (jmenovitě JUDr. Věra Šimůnková, JUDr. Dalila Marečková, Olga Stránská, Mgr. Jitka Zavřelová, JUDr. Milan Podhrázký a Mgr. Petr Šuránek) nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 48 A 44/2015, kasační soud pro stručnost zcela odkazuje, neboť stěžovatel pouze zopakoval svou argumentaci, uplatněnou již v první námitce podjatosti.

Pokud jde o podání stěžovatele ze dne 2. 5. 2016, adresované krajskému soudu (a jeho prostřednictvím předložené zdejšímu soudu), jímž se stěžovatel domáhá „*přiznání odkladného účinku správního rozhodnutí*“ (míněn odkladný účinek žaloby), jím se zdejší soud zabývat nebude. Jeho posouzení totiž přísluší krajskému soudu, který o něm rozhodne bezodkladně po vrácení soudního spisu. Co se týká druhé části podání, tj. (opětovně) žádosti stěžovatele o bezplatnou právní pomoc a osvobození od soudních poplatků a námítky podjatosti senátů krajského soudu, které ani nejsou příslušné k projednání a rozhodnutí dané věci, ty zdejší soud pro jejich zjevnou bezpředmětnost bez dalšího odkládá.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, nezbylo mu, než ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, *in fine* s. ř. s. zamítnout.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. O procesní úspěšnosti žalovaného v tomto řízení hovořit nelze, neboť napadené usnesení krajského soudu se jeho procesního postavení nikterak nedotýká.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2016

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu